

Jak nás vnímá EU...

účetní vyspělost vládního sektoru

Studie PWC pro EUROSTAT, srpen 2014, k zavedení EPSAS a vhodnosti IPSAS pro vývoj EPSAS

http://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_l_id=1020223&p_v_l_s_g_id=0

Přehled účetní vyspělosti zemí EU (dle srovnání s IPSAS):

	vládní úroveň (%)		pořadí v EU (ústřední úroveň)
	ústřední	municipality	
Spojené království	96	95	1
Estonsko	92	92	2
Francie	89	84	3
Litva	88	88	4
Švédsko	81	81	5
Česká republika	75	75	6-7
Slovensko	75	75	6-7
Rakousko	73	12	8-9
Itálie	31	30	22-23
Německo	22	58	24-25
Lucembursko	19	37	26
Řecko	12	12	28

Ve vztahu k právní úpravě účetnictví – ústředních vlád ČR – jsou „IPSAS v praxi používány jako zdroj inspirace (nikoliv však hlavní)“
Zdroj: studie, s. 94

Náklady na reformu v ČR (2014: 94 mil. EUR)

Zdroj: studie, s. 36, 65

| 3 |

Co reforma vnesla do účetní praxe...

Nové využitelné informace

- komplexnější informace, nové metody, nové výkazy
- sektorově srovnatelnější informace (podnikatelé – veřejný sektor)
- spolupráce na potřebách MAE – MIE (PAP vliv ESA)
- konsolidované údaje
- dostupnější údaje (CSÚIS, uživatelsky přívětivý systém MONITOR)
 - důraz na jejich verifikaci

Potřebu odbornosti - lidských zdrojů

- účetní pracovníci

Potřebu budovat kvalitní a propojené IT systémy, digitalizaci údajů

| 4 |

Problémové oblasti - vybrané

- ✓ Prostředí účetních jednotek
- ✓ Způsob vydávání účetních předpisů
- ✓ Nejasně či problémově upravené oblasti
 - koncepční nejasnosti
 - transfery, podrozvaha, majetkové účasti
 - nesrovnatelnost údajů, relevance údajů

| 5 |

Prostředí účetních jednotek

- ✓ obtížné předpoklady pro absorpci a získání podpory nových požadavků u účetních jednotek
 - zcela nové přístupy: např. účetní odhady (subjektivní úsudky)
 - potřeba PODPORY LIDSKÝCH ZDROJŮ a také podpory uživatelů (ať je reforma tažena více zájmem „ZDOLA“)
- ✓ různé systémy pro monitorování a řízení veřejných financí
 - neprovázanost
 - stejné případy mají mít v jednotlivých systémech obdobnou vypovídací schopnost

| 6 |

Způsob vydávání účetních předpisů

Účetní standardy – vnější připomínkový proces neprobíhá

Legisvakance – běžně několik dní...

Vyhláška č. 410/2009 Sb.	Rozesláno/platnost	Datum účinnosti
vyhláška č. 410/2009 Sb.	25. listopadu 2009	1. ledna 2010
novelizace vyhláškou 435/2010 Sb.	31. prosince 2010	část 31. prosince 2010, část 1. ledna 2011
novelizace 403/2011 Sb.	19. prosince 2011	1. ledna 2012
novelizace 436/2011 Sb.	28. prosince 2011	1. ledna 2012
novelizace 460/2012 Sb.	21. prosince 2012	1. ledna 2013
novelizace 473/2013 Sb.	31. prosince 2013	část 1. ledna 2014 část 1. ledna 2015
novelizace 301/2014 Sb.	18. prosince 2014	1. ledna 2015
<i>návrh novely</i>	<i>zatím v připomínkovém řízení</i>	<i>navrhováno 1. ledna 2016</i>

| 7 |

Nejasnosti koncepčního charakteru

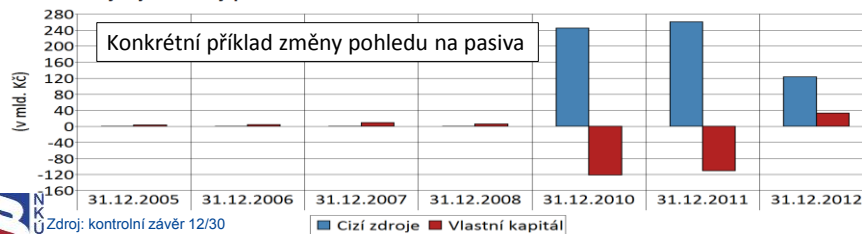
Co jsou aktiva a pasiva? Náklady a výnosy?

- neexistuje jejich vymezení

Graf č. 1 – Vývoj struktury aktiv I

Graf č. 2 – Vývoj struktury pasiv

Zdroj: kontrolní závěr 12/30

■ Cizí zdroje ■ Vlastní kapitál

| 8 |

Transfery

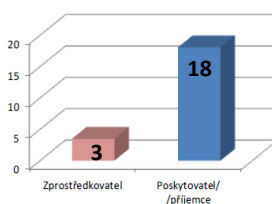
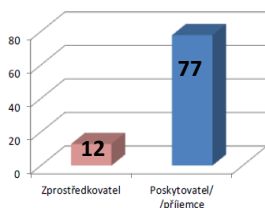
- ✓ problém účetního rámce - nejasnost předpisů 2010 – 2014 v určení role

Role účetní jednotky (OSS) při poskytování transferu	Výkaz rozvaha	Výkaz zisku a ztráty
	Účtováno pouze rozvahově	Vykázání nákladů a výnosů
Poskytovatel a příjemce	NE	ANO
Zprostředkovatel zahraničního transferu	ANO	NE

- ✓ dopad? riziko NESROVNATELNOSTI 2010 -2014

Dohadné účty pasivní

Náklady

PŘÍKLAD:

Modelové srovnání údajů, které by ministerstvo vykazalo o spolufinancovaných transferech v roli zprostředkovatele s údaji, které by vykazalo v roli poskytovatele a příjemce (vybrané položky ÚZ; v mld. Kč, rok 2014)

Od 1. 1. 2015 byla novelou předpisů odstraněna základní nejednoznačnost ohledně role z účetního hlediska

Zdroj: kontrolní závěr 14/37 | 9 |

Transfery

Specifické problémy

- ✓ plošné korekce
- ✓ zvláštní postupy, složitost operací
 - různě nastavené ekonomické toky a postupy napříč účetní jednotkami: někdo jiný nárokuje, někdo jiný inkasuje
 - obtížná identifikace případů a sběr informací pro jejich odúčtování (pozbytí nárokovatelnosti)
 - např. nároky na refundaci, odúčtování podmíněných pohledávek z předfinancování

AKTUÁLNÍ RIZIKO:

KONSOLIDACE – SROVNATELNOST údajů a věrné zobrazení

| 10 |

Podrozvahové účty

PŘETŘÍDOVÁNÍ k rozvahovému dni

- krátkodobé vs. dlouhodobé

Oceňování

- v předpokládané výši za 3 roky vs. za dobu dle smlouvy
- pravidlo tří následujících období: [1+3], [0+3] ?
- NÁROČNÁ ZÁLEŽITOST, i pro inventarizaci!

Co má být účetním případem - průkaznost

CO MÁ BÝT ÚČETNÍM PŘÍPADEM – PRŮKAZNOST

- schválená alokace, příslib, žádost, vydané rozhodnutí,...

Smysl informací z podrozvahy (?)

**AKTUÁLNÍ RIZIKO: SROVNATELNOST (konsolidace)
RELEVANCE ÚDAJŮ**

| 11 |

Majetkové účasti, účetní odhady

Majetkové účasti – individuální účetní závěrka

- účetní předpisy v oblasti majetkových účastí státu v obchodních společnostech nejsou jednoznačně aplikovatelné
- nejasné je určení míry vlivu → nejasnost ohledně ocenění
- přetrvávající problém (identifikováno v 2006, naposledy např. KA 14/25 (MF))

Účetní odhady – subjektivní úsudky

- k úsudkům nebývají podklady (dokumentace) svědčící o adekvátnosti
- odpisy – stanovení doby životnosti
- rezervy, opravné položky
 - identifikace indikátorů, s určením pravděpodobnosti
 - pohledávky – pouze „ageing“?

| 12 |

Srovnatelnost

Proč tak zdůrazňována?

- ✓ Problém pro konsolidaci v řadě oblastí
- ✓ Problém pro použití v podobě zdrojových dat národních účtů (statistiky)
- ✓ Problém údajů individuálních účetních uzávěrek
 - ✓ návaznost údajů ve sloupci „minulé období“ na údaje k 31. 12. z předchozí ÚZ

Závěr

- ✓ Účetní reforma nepřinesla uživatelům jen nové informace, ale přinesla i potřebnou diskusi.
- ✓ Potenciál reformy je značný, informace však musí mít svou kvalitu. Být relevantní, srovnatelné, spolehlivé. NKÚ se snaží ve své roli kvalitu hodnotit a upozorňovat na rizika.
- ✓ Mnohé problémy jsou řešitelné úpravou předpisů, ale potřebná je také další podpora a budování prostředí, které bude schopné požadavky vstřebat.
- ✓ Poroste-li zájem „zdola“ od uživatelů o aktuální údaje, bude to dále kultivovat kvalitu i rozsah účetních údajů, a to obecně pomůže lepšímu skládání účtů i rozhodování.
- ✓ NKÚ podporuje širší využití údajů z aktuálního účetnictví. Např. i v rámci závěrečných účtů (např. KA 14/37).

5 let reformy
účetnictví státu

Děkuji vám za pozornost

Luboš Rokos | lubos.rokos@nku.cz

eská republika | Nejvyšší kontrolní úřad | www.nku.cz